

**YOSHLAR VA YASHIL IQTISODIYOT: BARQAROR KELAJAK
SARI**

Egamberdiyev Shavkatbek

Andijon davlat texnika instituti

Iqtisodiyot yo'nalishi 3- kurs talabasi

Farruxjon Kamoliddinov

Alfraganus universiteti

Tibbiyot fakulteti 4-kurs talabasi

e-mail: fkamoliddinov8@gmail.com

Annotatsiya. Maqolada O'zbekiston yoshlarining yashil iqtisodiyotni rivojlantirishdagi roli va barqaror kelajakni shakllantirishdagi ishtiroki tahlil qilinadi. Yoshlarning innovatsion yondashuvlari, qayta tiklanadigan energiya manbalarini joriy etish, ekologik toza texnologiyalarni qo'llash va atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha tashabbuslari muhokama qilinadi. Shuningdek, ta'lim tizimida yashil iqtisodiyot prinsiplarini integratsiyalash, startaplar orqali yoshlarning tadbirkorlik faoliyatini rag'batlantirish va davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash dasturlari muhim omillar sifatida ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: yashil iqtisodiyot, innovatsion yondashuvlar, qayta tiklanadigan energiya, ekologik toza texnologiyalar, atrof-muhitni muhofaza qilish, ta'lim tizimi.

Kirish. O'zbekiston yoshlarining yashil iqtisodiyotni rivojlantirishdagi roli va barqaror kelajakni shakllantirishdagi ishtiroki bugungi kunda juda muhim ahamiyatga ega. Yashil iqtisodiyot - bu tabiiy resurslarni oqilona foydalanish, atrof-muhitni muhofaza qilish va ijtimoiy adolatni ta'minlashga qaratilgan iqtisodiy faoliyatdir. Yoshlar esa bu jarayonda innovatsion g'oyalar, yangiliklar va energiya bilan to'la kuch manbai sifatida faol ishtirok etishlari mumkin.

O'zbekiston yoshlarining yashil iqtisodiyotga qo'shadigan hissasi bir qator jihatlarni o'z ichiga oladi. Yoshlar ekologik muammolarni hal qilishda faol ishtirok

etishlari zarur [1]. Ular atrof-muhitga zarar yetkazmaydigan texnologiyalarni ishlab chiqish va joriy etishda, shuningdek, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishda o'z bilim va ko'nikmalarini qo'llashlari mumkin. Masalan, quyosh energiyasi, shamol energiyasi va biomassa kabi qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirishda yoshlar innovatsion yechimlar taklif etishi mumkin.

Yoshlar ekologik ta'lim va ongni oshirishda muhim rol o'ynaydi. Ular o'z tengdoshlarini va jamiyatni atrof-muhit muhofazasi, chiqindilarni kamaytirish va ekologik toza mahsulotlarni iste'mol qilish bo'yicha xabardor qilishlari lozim. Yoshlar o'rtasida ekologik ongni oshirish uchun turli tadbirlar, seminarlar va kampaniyalar o'tkazish zarur. Bunday tadbirlar orqali ular o'z fikrlarini ifodalash, yangi g'oyalarni ilgari surish va jamiyatda ekologik masalalarga e'tibor qaratishga yordam berishlari mumkin.

O'zbekiston yoshlarining yashil iqtisodiyotga qo'shgan hissasi tadbirkorlik sohasida ham namoyon bo'ladi. Yosh tadbirkorlar ekologik toza mahsulotlar ishlab chiqarish, qayta ishlash va atrof-muhitga zarar yetkazmaydigan biznes-modellarni yaratishda faol ishtirok etishlari kerak. Ular innovatsion g'oyalarini amalga oshirib, yashil iqtisodiyotga hissa qo'shishlari va shu bilan birga yangi ish o'rinlarini yaratishlari mumkin. Bu esa iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Yoshlarning barqaror kelajakni shakllantirishdagi ishtiroki ham juda muhimdir. Ular global iqlim o'zgarishi, resurslarni tejash va barqaror rivojlanish masalalarida ovozlarni kuchaytirishlari zarur. Yoshlar xalqaro tashkilotlar va harakatlarda ishtirok etib, o'z fikrlarini bildirishlari va global muammolarni hal qilishda faol rol o'ynashlari mumkin. Ularning ovozi nafaqat O'zbekiston ichida, balki xalqaro maydonda ham e'tiborga olinishi kerak. Shuningdek, davlat tomonidan yoshlarni yashil iqtisodiyotga jalb qilish uchun turli dasturlar va loyihalar amalga oshirilishi zarur. Yoshlarni ekologik ta'lim olishlariga, tadbirkorlikka rag'batlantirishga va ularning innovatsion g'oyalarini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan dasturlar ishlab chiqilishi lozim [2]. Bu orqali yoshlar o'z bilim va ko'nikmalarini amaliyotda qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Yoshlar bugungi kunda jamiyatning eng faol va dinamik qatlamlaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Ularning innovatsion yondashuvlari, qayta tiklanadigan energiya manbalarini joriy etish, ekologik toza texnologiyalarni qo'llash va atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha tashabbuslari nafaqat kelajak uchun, balki hozirgi kunda ham juda muhim ahamiyatga ega [3]. Avvalo, yoshlar innovatsion yondashuvlar orqali muammolarni hal qilishda o'zlarining ijodkorlik qobiliyatlarini namoyish etishmoqda. Ular yangi g'oyalar, texnologiyalar va yechimlar taklif qilib, atrof-muhitni muhofaza qilish va resurslardan samarali foydalanish bo'yicha yangi imkoniyatlar yaratmoqdalar. Misol uchun, ko'plab yosh tadbirkorlar o'z startaplarini ochib, ekologik toza mahsulotlar ishlab chiqarish yoki chiqindilarni qayta ishlashga qaratilgan innovatsion loyihalarni amalga oshirishga intilmoqdalar. Bunday yondashuvlar nafaqat iqtisodiy foyda keltiradi, balki atrof-muhitga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Qayta tiklanadigan energiya manbalarini joriy etish yoshlar uchun yana bir muhim yo'nalishdir. O'zbekiston kabi mamlakatlarda quyosh va shamol energiyasi kabi qayta tiklanadigan energiya manbalarini rivojlantirish imkoniyatlari juda katta. Yoshlar bu sohada faol ishtirok etib, yangi texnologiyalarni tadqiq qilish va joriy etishda o'z bilim va ko'nikmalarini qo'llamoqda [4]. Misol uchun, yosh muhandislar va olimlar quyosh panellari va shamol turbinasi ishlab chiqarishga qaratilgan loyihalarni amalga oshirib, energiya samaradorligini oshirishga yordam berayotganini ko'rishimiz mumkin. Buning natijasida mamlakatimiz energiya xavfsizligini ta'minlash va chiqindilarni kamaytirish yo'lida katta qadamlar qo'yilmoqda.

Ekologik toza texnologiyalarni qo'llash ham yoshlarning faoliyatida muhim o'rin tutadi. Ular ishlab chiqarishda ekologik toza materiallardan foydalanish, chiqindilarni kamaytirish va qayta ishlash jarayonlarini optimallashtirish bo'yicha yangi yondashuvlarni taklif qilmoqdalar. Yoshlarning bunday tashabbuslari nafaqat atrof-muhitga zarar yetkazmaydigan mahsulotlarni yaratishga yordam beradi, balki iste'molchilar orasida ekologik ongni oshirishga ham xizmat qiladi. Ularning

maqsadi - jamiyatda ekologik masalalarga e'tibor qaratish va ekologik toza hayot tarzini targ'ib qilishdir.

Yoshlarning atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha tashabbuslari ham juda muhimdir. Ular ko'plab ijtimoiy tadbirlar, aksiyalar va kampaniyalar orqali atrof-muhitga e'tibor qaratishga harakat qilmoqdalar. Masalan, ko'plab yoshlar o'z jamoalari bilan birga tozalash tadbirlarini o'tkazib, tabiatni muhofaza qilishga chaqirmoqdalar. Bu kabi tashabbuslar nafaqat atrof-muhitni tozalashga yordam beradi, balki jamiyatda ekologik ongni oshirishga ham xizmat qiladi [5]. Shuningdek, yoshlarning bunday faoliyati davlat va xususiy sektor bilan hamkorlikda amalga oshirilishi zarur. Davlat tomonidan yoshlarni qo'llab-quvvatlash, ularning g'oyalarini amalga oshirish uchun zarur sharoitlarni yaratish muhimdir. Yoshlar uchun ekologik ta'lim dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish orqali ularga kerakli bilim va ko'nikmalar berilishi lozim.

Ta'lim tizimida yashil iqtisodiyot prinsiplarini integratsiyalash, startaplar orqali yoshlarning tadbirkorlik faoliyatini rag'batlantirish va davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash dasturlari – bu bugungi kunda har bir mamlakat uchun dolzarb masalalardir. Ushbu yo'nalishlar nafaqat iqtisodiy o'sishni ta'minlaydi, balki ekologik barqarorlikni saqlashda ham muhim ahamiyatga ega.

Yashil iqtisodiyot - bu atrof-muhitni muhofaza qilish va tabiiy resurslarni oqilona boshqarishga asoslangan iqtisodiy modeldir. Ta'lim tizimida ushbu prinsiplarni integratsiyalash orqali yosh avlodni ekologik ongli va mas'uliyatli fuqarolar sifatida tarbiyalash mumkin. Buning uchun o'quv dasturlariga yashil iqtisodiyotning asosiy tamoyillari, masalan, qayta tiklanadigan energiya manbalari, chiqindilarni kamaytirish va resurslardan samarali foydalanish kabi mavzularni kiritish zarur [6]. O'quvchilar va talabalar bunday bilimlarni egallab, kelajakda o'z faoliyatlarida ulardan foydalana olishlari muhimdir. Ta'lim jarayonida amaliy mashg'ulotlar va loyihalar orqali yashil iqtisodiyot tamoyillarini o'rganish imkoniyatlarini yaratish ham zarur. Masalan, talabalar o'zlari ekologik toza mahsulotlar ishlab chiqaradigan yoki chiqindilarni qayta ishlovchi startaplar ochishga qaratilgan loyihalarda ishtirok etishlari mumkin. Bu nafaqat ularning bilim

va ko'nikmalarini oshiradi, balki amaliy tajriba orttirishlariga yordam beradi. Shuningdek, bunday loyihalar yoshlarning ijodkorligini va tashabbuskorligini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Startaplar orqali yoshlarning tadbirkorlik faoliyatini rag'batlantirish ham muhim ahamiyatga ega. Yosh tadbirkorlar yangi g'oyalar va innovatsion yechimlar taklif qilib, iqtisodiy rivojlanishga hissa qo'shishlari mumkin. Davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash dasturlari orqali yoshlarning startaplarini amalga oshirish uchun zarur sharoitlar yaratilishi lozim. Bunga grantlar, subsidiyalar, imtiyozli kreditlar va boshqa moliyaviy yordam turlari kiradi. Yosh tadbirkorlarni tayyorlash uchun maxsus treninglar, seminarlar va master-klasslar o'tkazish ham muhimdir. Bundan tashqari, davlat yoshlarning tadbirkorlik faoliyatini rag'batlantirish maqsadida inkubatsiya markazlari va biznes akseleratorlarini tashkil etishi zarur. Bu markazlar yosh tadbirkorlarga o'z g'oyalarini rivojlantirish, biznes rejalari tayyorlash va bozorni o'rganish kabi masalalarda yordam berishi mumkin. Shuningdek, muvaffaqiyatli tadbirkorlar bilan mentorlik dasturlari orqali tajriba almashish imkoniyatlarini yaratish ham foydali bo'ladi.

Yoshlarning tadbirkorlik faoliyatini rag'batlantirishda jamoatchilik va xususiy sektor bilan hamkorlik ham muhimdir. Xususiy kompaniyalar o'z resurslari bilan yosh tadbirkorlarga yordam berishi, ularning g'oyalarini amalga oshirishda qo'llab-quvvatlashi kerak. Bunday hamkorlik nafaqat iqtisodiy foyda keltiradi, balki jamiyatda ijtimoiy mas'uliyatni oshiradi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, yoshlar va yashil iqtisodiyot o'rtasidagi bog'lanish, barqaror kelajakni yaratish yo'lidagi muhim omillardan biridir. Yashil iqtisodiyot prinsiplarini ta'lim tizimiga integratsiyalash, yosh avlodni ekologik mas'uliyatli va innovatsion fikrlashga o'rgatish orqali, biz ularni kelajakdagi ijtimoiy va iqtisodiy jarayonlarga tayyorlaymiz. Yosh tadbirkorlar, o'z startaplarini yaratish orqali, yangi g'oyalar va yechimlar taklif etib, iqtisodiy o'sishga hissa qo'shadilar. Davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash dasturlari va xususiy sektor bilan hamkorlik, yoshlarning tadbirkorlik faoliyatini rag'batlantirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu jarayonlar nafaqat iqtisodiy barqarorlikni ta'minlaydi, balki

ekologik masalalarni hal qilishda ham katta ahamiyatga ega. Shunday qilib, yoshlarning ijodkorligi va tashabbuskorligi orqali, biz barqaror kelajak sari muhim qadamlar qo'yamiz. Ularni qo'llab-quvvatlash va kerakli sharoitlarni yaratish, har birimizning burchimizdir. Yashil iqtisodiyotga asoslangan iqtisodiy model nafaqat bugungi kunda, balki kelajak avlodlar uchun ham barqaror rivojlanishning kalitidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Anora, Kamilova, and Egamberdiyev Shavkatbek. "INNOVATIVE ECONOMY AND DIGITAL TRANSFORMATION: NEW OPPORTUNITIES AND CHALLENGES." *Лучшие интеллектуальные исследования* 37.4 (2025): 175-180.
2. Asadbek, Ne'matjonov, and Egamberdiyev Shavkatbek. "THE ROLE OF THE EDUCATION SYSTEM IN POVERTY REDUCTION." *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi* 45.4 (2025): 229-232.
3. Khusanboyeva, Tursunoy, and Shavkatbek Egamberdiyev. "DIGITAL ECONOMY AND ITS IMPACT ON ECOLOGY." *Theoretical aspects in the formation of pedagogical sciences* 3 (2024): 110-115.
4. Mavludaxon T., Shavkatbek E. O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHNING HUDUDIIY XUSUSIYATLARI (ANDIJON VILOYATI MISOLIDA) //Tadqiqotlar. – 2025. – T. 61. – №. 6. – C. 100-105.
5. Asilbek, Xabibullayev, and Egamberdiyev Shavkatbek. "GREEN ECONOMY: SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND ENVIRONMENTAL CHALLENGES." *Modern education and development* 19.4 (2025): 20-25.
6. Shavkatbek, Egamberdiyev. "GLOBAL TRENDS IN THE GREEN ECONOMY." *Modern education and development* 19.4 (2025): 26-30.